

SOSYAL BİLGİLER

5. SINIF

2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI

..... ORTAOKULU

2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI ORTAK SINAVI

www.sosyalbilgiler.biz

CEVAP ANAHTARI

Adı - Soyadı : .....
Sınıfı - Şubesi : .....
Öğrenci No : .....

ALDIĞI PUAN

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE

1. Bu soru kitapçığında 4 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilecektir. Her sorunun puan değeri yanında belirtilmiştir.

1. Aşağıda Anadolu'daki ilk yerleşim yerlerinden Çayönü ve Hacılar ile ilgili kaynaklara yer verilmiştir.

Tabloların altındaki soruları ilgili kaynaklara göre cevaplayınız. (25 puan)

Çayönü'nde obsidiyen (doğal cam), deniz kabuğu kalıntıları, işlenmiş ve işlenmemiş bakır külçeleri bulunmuştur. Bakır önce ısıtılıp, dövülerek levha hâline getirilmiş; sonra bakırdan bız, iğne, boncuk gibi aletler elde edilmiştir. (ktb.gov.tr)

A) Çayönü'nde hangi meslekler yapılmıştır?

Madencilik, süs eşyası yapımı ve takıcılık vb.

Hacılar'da yaşayan insanlar çömlekçi atölyelerinde oval ağızlı kâseler, küre gövdeli çömlekler, iri vazolar, dikdörtgen çanaklar, küpler, testiler ve değişik kap formlarının yanı sıra taş, kemik ve az sayıda bakır eşya da yapmışlardır. (Sevcan, Y. (2019). s. 85-104)

B) Hacılar'da hangi meslekler yapılmıştır?

Çömlekçilik, madencilik ve süs eşyası yapımı vb.

Aşağıda verilen metni okuyup ilgili soruları cevaplayınız. (25 puan)

2. İyonyalılar, Yunanistan'dan göç edenler tarafından kurulmuştur. Şehir devletleri hâlinde yaşamışlardır. Deniz ticaretinde ileri gitmişlerdir. İyonyalılar, bilim ve sanatta çok gelişip Anadolu'da kültür ve medeniyet merkezi hâline gelmişlerdir. İyonyada birçok bilim insanı yetişmiştir. Bu bilim insanlarından Hipokrat (tıp), Herodot (tarih), Pisagor (matematik) ilk akla gelenlerdir. Artemis Tapınağı ve Efes Antik Kenti, İyonyalılarından günümüze ulaşan en önemli eserlerdir.

A) Bu bilgiye göre İyonyalılar ortak mirasa hangi katkılarda bulunmuşlardır? Yazınız.

İyonyalılar bilimin ve sanatın gelişmesine katkıda bulunmuşlardır. Bilim insanları yetiştirerek tıp, tarih ve matematik alanlarında ilerlemeler yaşanmasını sağlamışlardır. Günümüze kadar ulaşan mimari eserler yapmışlardır.

B) Bu bilgide İyonyalılar döneminde yetişen hangi bilim insanlarına değinilmiştir? Yazınız.

Hipokrat, Herodot, Pisagor

3. Aşağıdaki tabloda verilen açıklamaların demokrasinin hangi temel ilkesine ait olduğunu ilgili yerlere yazınız. (25 puan)

Açıklama	Demokrasinin Hangi İlkesi?
Farklı fikirlerin önemsenmesinin, farklı fikirlerin siyasi partiler ve milletvekilleri aracılığıyla mecliste temsil edilmesi gerekliliğini vurgulayan demokrasi ilkesidir.	..... Çoğulculuk .....
Halkın doğrudan veya dolaylı karar verme süreçlerinde aktif olması gerektiğini vurgulayan demokrasi ilkesidir.	..... Katılım .....
Ülkeyi yönetecek kişilerin halk tarafından belirli aralıklarla yapılan seçimlerle belirlenmesi gerekliliğini vurgulayan demokrasi ilkesidir.	..... Millî egemenlik .....
Kanunlar karşısında herkesin aynı haklara sahip olması gerekliliğini vurgulayan demokrasi ilkesidir.	..... Eşitlik .....
İnsanların haklarının hukuka uygun olarak korunması, oluşan problemlerin hukuk yoluyla çözüme kavuşturulması gerektiğini vurgulayan demokrasi ilkesidir.	..... Hukukun üstünlüğü .....

4. Etkin vatandaş kavramını tanımlayınız ve etkin vatandaşın özelliklerinden iki tanesini yazınız. (25 puan)

Etkin vatandaş:

Topluma ve devlete karşı sorumluluklarını bilen ve sorumlulukları ölçüsünde haklarını arayan kişidir.

Etkin Vatandaşın Özellikleri:

- Hak ve özgürlüklerini bilir ve gerektiğinde bunları savunur.
  - Toplumsal sorunların çözümünde yetkililerle iş birliği yapar.
- Vergisini öder, trafik kurallarına uyar ve çevreye duyarlı davranır.
- Çevre ve ülkesine karşı kendini sorumlu kabul eder.
- Sorumluluklarının neler olduğunu bilir ve sorumluluklarını yerine getirir.
- İnsan haklarına saygılıdır ve bu hakları savunur vb.

SENARYO 2

Öğrenme Alanı	Öğrenme Çıktıları	Soru Sayısı
ORTAK MİRASIMIZ	SB.5.3.2. Anadolu'da ilk yerleşimleri kuran toplumların sosyal hayatlarına yönelik bakış açısı geliştirebilme	1
	SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme	1
YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ	SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	1
	SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	1